

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 10. aprila 2012

OBVESTILO

Prvo dekadno vegetacijskega obdobja so zaznamovala prezgodaj cvetoče sadne drevje in tri ohladiitve, ki so zajele rodne brste sadnega drevja v najbolj občutljivejših razvojnih fazah odpiranja cvetov. Temperature zraka so ponekod padle precej pod kritične vrednosti za pozebo, zato bo škoda po pozebi v večjem delu osrednje, V in SV Slovenije zelo velika. Po sušnem zimskem obdobju so padavine na začetku vegetacijskega obdobja izboljšale stanje vodne bilance v večjem delu Slovenije, razen na Obali in v SV Sloveniji. Izboljšala se je trenutna založenost tal z vodo, primanjkljaj vodne bilance pa je še vedno precej pod normalnim stanjem.



METEOROLOŠKE RAZMERE

Po dolgem zimskem sušnem obdobju je v večjem delu Slovenije padlo toliko dežja, da je omililo hudo spomladansko kmetijsko sušo. Največ dežja je bilo v SZ delu države (več kot 180 mm), količina pa se je proti vzhodu in jugu zmanjševala (do 20 mm). V višinskih predelih je ob ohladiitvah, ki sta se zgodili v noči na 2. in 10. april, tudi snežilo. Žal pa ohladiitvi nista prinesli samo snega, temveč tudi pozebo, saj so se jutranje temperature zraka spustile krepko pod ledišče. Najnižje temperature zraka 10. aprila so bile na Kočevskem pod $-4\text{ }^{\circ}\text{C}$, na Gorenjskem do $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$, v višjih predelih celo pod $-7\text{ }^{\circ}\text{C}$. Na Dolenjskem, v Posavju in SV Sloveniji pa do $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$. Na osrednjem Štajerskem so zabeležili najnižje temperature zraka od -4 do $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$, na Primorskem pa so bile blizu ničle. Povprečna dekadna temperatura zraka je bila z izjemo Ljubljanskega barja ter širšega območja od Hrastnika do Krškega pod dolgoletnim povprečjem (1971-2000). Največje odstopanje je bilo v Prekmurju in Slovenskih goricah, kjer je bila temperatura zraka za več kot $1\text{ }^{\circ}\text{C}$ pod povprečjem. Primorska in SV del Slovenije s Slovenskimi goricami so bili deležni manj sonca kot v povprečju, za vsaj 20 %, na Koroškem ter v večjem delu Štajerske pa je sonce sijalo vsaj za 20 % dalj časa kot v povprečju.



IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN



Povprečne dnevne vrednosti izhlapevanja so bile v prvi aprilski dekadni nizke. Povprečne dnevne vrednosti so bile v posameznih dneh povsod po Sloveniji nad 2 mm, najvišje na Primorskem in Štajerskem.

STANJE RASTLIN



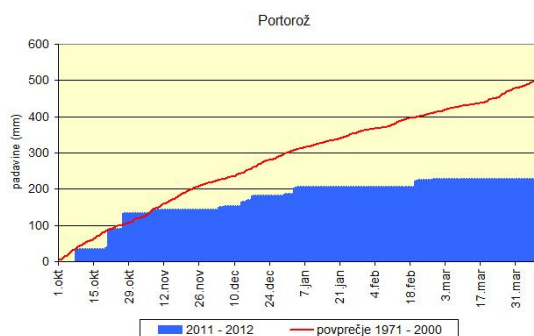
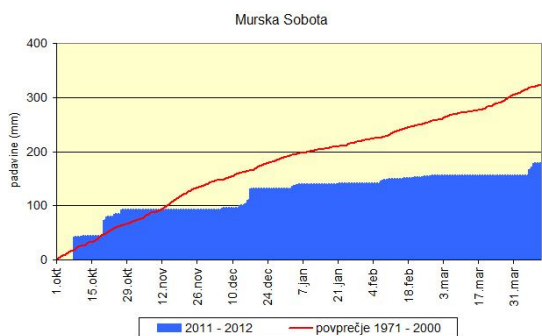
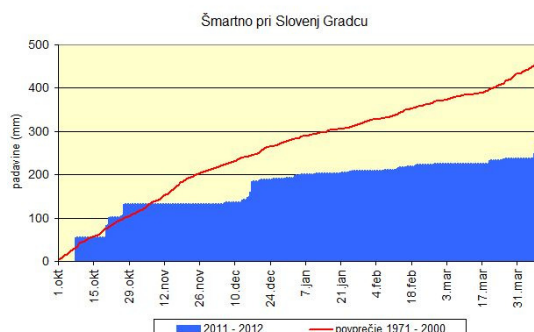
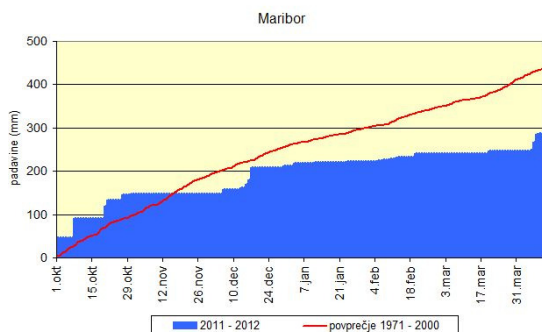
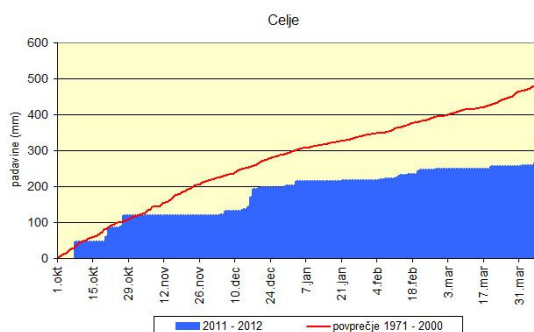
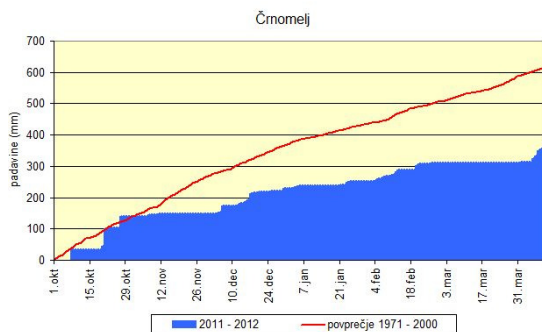
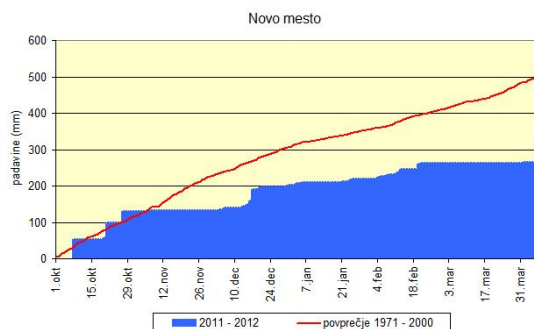
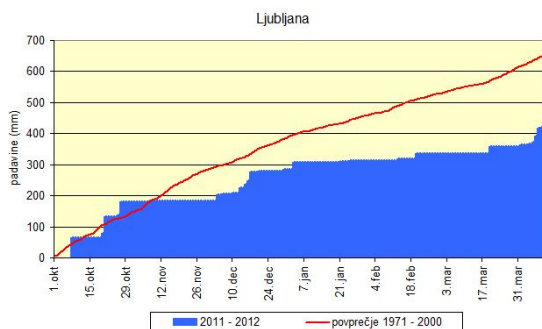
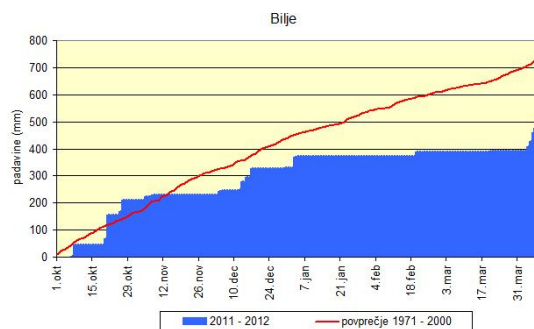
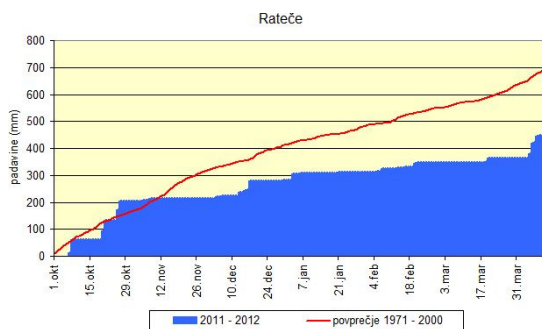
Zaradi previsokih temperatur zraka v marcu je vsaj dva tedna prezgodaj zacvetelo sadno drevje, tudi gospodarsko pomembnejše sadne vrste, ki normalno zacvetijo v prvi in drugi dekadni aprila, med njimi češnje, hruške in ponekod tudi jabolane. Zato so bili cvetni brsti v najbolj občutljivih fazah odpiranja cvetov 2., 9., in 10. aprila izpostavljeni kritičnim temperaturam zraka za pozebo (od -2 do $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$). Ob prvi ohladiitvi so pozebli predvsem odprti cvetovi češenj, sliv in breskev in mladi plodiči marelic, do naslednjega vdora hladnega zraka čez teden dni pa je fenološki razvoj že toliko napredoval, da so nizke temperature zraka uničile mlade plodiče breskev in sliv ter cvetni nastavek hrušk in zgodnjih jablan. Pozeba je najbolj prizadela sadjarska območja v Posavju, na osrednjem Štajerskem, celjskem, na Gorenjskem in ilirskobistriškem območju. Po prvih ocenah je uničenih od 30 do 50 % cvetnega nastavka, ponekod je bila pozeba 100 %. Prave posledice škode se bodo pokazale v prihodnjih dneh oziroma jih bo možno dokončno ugotoviti šele potem, ko bo sredi meseca maja dokončno formiran letošnji nastavek plodov. Škoda bo zelo velika. Pozeble brste občutljivejših sadnih vrst so opazili tudi na območjih, kjer se je ohladilo pod $-5\text{ }^{\circ}\text{C}$, pa čeprav so bili brsti še zaprti. Na Obali ter na Goriškem in Vipavskem so temperature zraka v kritičnih nočeh na srečo ostale nad ničlo, prizadeta pa so območja zgornjega Posočja in severne Primorske. Pomanjkanje vode v tleh iz preteklih zimskih mesecev se najbolj pozna posevkom žit na lahkih, peščenih tleh, kjer že ocenjujejo, da bo zmanjšan pridelek. Posevki ozimnih žit, posebej ozimne pšenice, niso pravilno razraščeni, zaradi pomanjkanja vlage je manj učinkovito tudi dognojevanje. Povsod tam, kjer so bili izvedeni primerni ukrepi ob sušnih razmerah, ki so jih priporočale strokovne kmetijske svetovalne službe, pa se stanje že popravlja. Izjema je obalno območje, kjer so se sušne razmere v pretekli dekadni še poslabšale.

VODA V TLEH



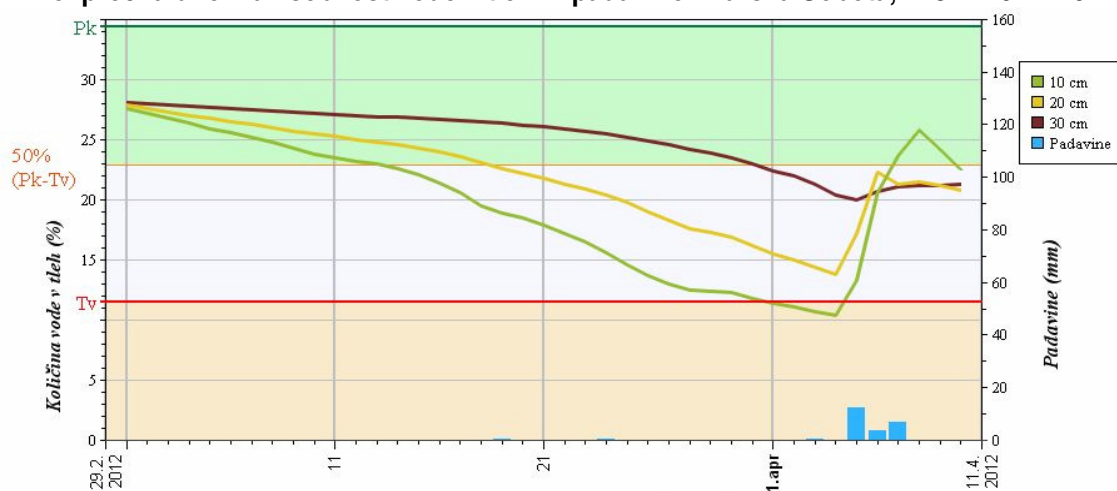
Po padavinah v sredini deкаде se je izboljšalo stanje vodne bilance predvsem v zahodni in osrednji Sloveniji. Kljub temu, da stanje vodne bilance, ki izkazuje velik primanjkljaj zimskega obdobja, še ni primerljivo s povprečnim stanjem, je trenutna založenost površinskega sloja tal dobra in omogoča vznik semen ter nagel porast travne ruše. V Pomurju je, sicer skromna, količina dežja prav tako popravila trenutno stanje površinskega sloja tal. Za umiritev sušnih razmer na tem območju pa bi bilo potrebnih vsaj še 100 do 200 mm enakomerno razporejenega dežja. Podobno je tudi na Obali, kjer so se sušne razmere vso preteklo dekadno le še stopnjevale, saj je padlo manj kot 10 mm dežja.

Odstopanja količine padavin od 1. 10. 2011 do 10. 4. 2012 od dolgoletnega povprečja (1971–2000)





Povprečna dnevna vsebnost vode v tleh in padavine: Murska Sobota, 1. 3. – 10. 4. 2012



Pk = zgornja meja vode v tleh

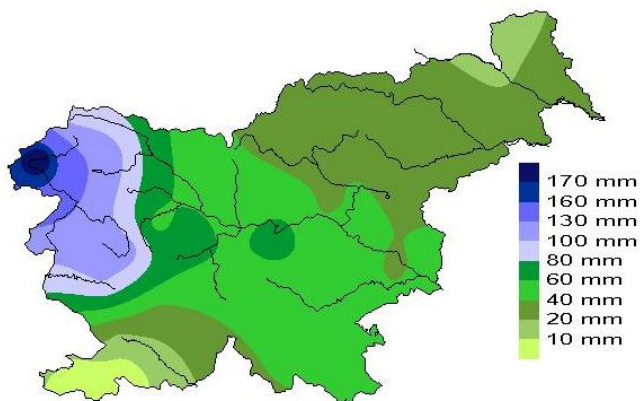
50% (Pk-Tv) = spodnja meja rastlinam dostopne vode v tleh

Tv = rastlinam nedostopna voda v tleh

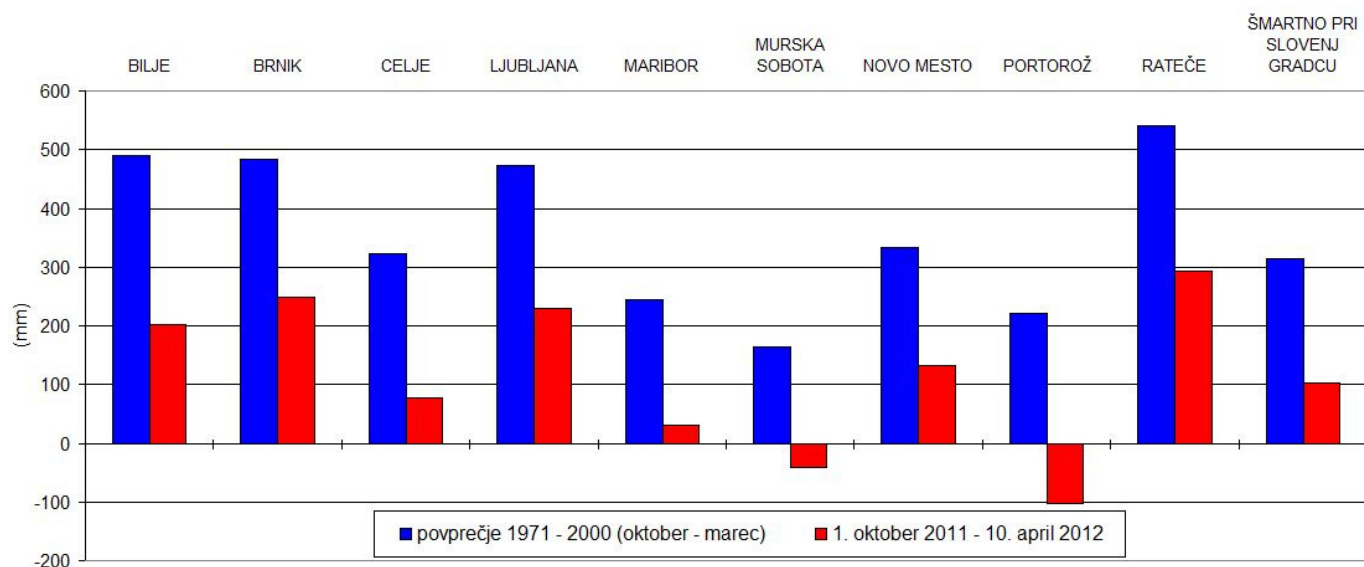
IZMERJENA KOLIČINA PADAVIN v prvi dekadi aprila (1. 4. – 10. 4. 2012)

Največ dežja je bilo v SZ delu države (več kot 180 mm), količina pa se je proti vzhodu in jugu zmanjševala. Najmanj dežja je padlo na Obali (do 10 mm) ter v Prekmurju (do 25 mm) z izjemo Lendave, kjer je padlo nekaj manj kot 40 mm dežja. Osrednja Slovenija je prejela od 50 do 60 mm dežja.

Kljub daljšemu deževnemu obdobju, ki nas je zajelo, se petmesečni padavinski deficit ni kaj bistveno popravil. Najbolj so se razmere popravile na SZ delu Slovenije, najslabše pa je še vedno na Obali ter skrajnem SV delu države.



VODNA BILANCA v zimskem mirovanju od 1. oktobra 2011 do 10. aprila 2012 v primerjavi z dolgoletnim povprečjem (1971-2000)



Zahvala: Pripravo produktov je s sofinanciranjem omogočila EU preko programa Transnacionalnega sodelovanja v JV Evropi.

